

Kritéria GSTC pro destinace

Verze 2.0

6. prosince 2019

S ukazateli výkonnosti a cíli udržitelného rozvoje

Oficiálně schváleno pracovní skupinou pro mezinárodní standardy GSTC a oficiálně přijato představenstvem GSTC jako první revize kritérií GSTC pro destinace v souladu s podmínkami stanov GSTC.

© The Global Sustainable Tourism Council, 2019. Všechna práva vyhrazena.

The Global Sustainable Tourism Council

P. O. Box 96503 – #51887

Washington, DC 20090 USA

info@gstccouncil.org

www.gstccouncil.org

Preambule

Kritéria Globální rady pro udržitelný cestovní ruch („Global Sustainable Tourism Council“, GSTC) byla vytvořena s cílem zajistit společné chápání udržitelného cestovního ruchu. Kritéria GSTC pro destinace – neformálně známá také jako „GSTC-D“ – představují minimum, o jehož dosažení by měla usilovat každá turistická destinace. Jsou uspořádána do čtyř hlavních témat: udržitelné řízení, socioekonomické dopady, kulturní dopady a dopady na životní prostředí. Jsou aplikovatelná na celé odvětví cestovního ruchu.

Kritéria GSTC byla vypracována a revidována ve snaze dodržovat Kodex pro stanovování standardů aliance ISEAL, která je uznávaným orgánem poskytujícím pokyny k mezinárodním normám pro tvorbu standardů udržitelnosti ve všech odvětvích. Poslední revize GSTC-D proběhla v roce 2019 a byla založena na dvou kolech konzultací se zúčastněnými stranami. Informace o vývoji kritérií a plánech budoucích revizí jsou k dispozici na adrese www.gstccouncil.org.

K čemu kritéria slouží?

Příklady použití kritérií GSTC pro destinace jsou následující:

- slouží jako základ pro certifikaci udržitelnosti,
- slouží jako základní pokyny pro destinace, které se chtějí stát udržitelnějšími,
- pomáhají spotřebitelům identifikovat destinace zaměřené na udržitelný cestovní ruch,
- slouží jako společný jmenovatel pro informační prostředky k rozpoznání destinací a informování veřejnosti o jejich udržitelnosti,
- pomáhají certifikačním a dalším dobrovolným programům na úrovni destinací zajistit, aby jejich standardy splňovaly široce přijímanou úroveň kvality,
- nabízí vládním, nevládním a soukromým programům výchozí bod pro rozvoj požadavků na udržitelný cestovní ruch,
- slouží jako základní vodítko pro vzdělávací a školicí instituce, jako jsou hotelové školy a univerzity,
- zastupují vedoucí úlohu, která inspiruje ostatní k činnosti.

Kritéria uvádějí, co je třeba udělat, nikoli jak to udělat nebo zda bylo cíle dosaženo. Tuto úlohu plní ukazatele výkonnosti, související vzdělávací materiály a přístup k nástrojům pro realizaci, které tvoří nepostradatelný doplněk Kritérií GSTC.

Na koho se tato kritéria vztahují?

Kritéria GSTC-D byla navržena pro destinace¹. Kritéria se nevztahují k jednotlivému tělesu, ale spíše k pojmenovanému místu, které lze jednoznačně identifikovat. Kritéria jednoduše vyžadují, aby se popsany stav týkal tohoto místa určení, bez ohledu na to, jaký subjekt za něj může být odpovědný nebo jak či kým je související činnost prováděna.

---

¹Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) definovala destinaci jako „fyzický prostor s administrativními nebo analytickými hranicemi nebo bez nich, ve kterém může návštěvník přenocovat. Jedná se o shluk (soustředění) výrobků a služeb a činností a zážitků v rámci hodnotového řetězce cestovního ruchu a základní jednotku analýzy cestovního ruchu. Destinace zahrnuje různé zúčastněné strany a může se sdružovat do větších destinací“.

Rozsah působnosti kritérií GSTC-D je široký a lze je aplikovat na bohatou škálu destinací. Mohou se nacházet v kterékoli části světa a mohou být jakéhokoli typu (např. městské, venkovské, horské, pobřežní nebo smíšené). Kritéria se mohou vztahovat na velké destinace (např. velká města nebo regiony) i na malé destinace (např. národní parky, shluky místních společenství atd.).

Ačkoli se GSTC-D vztahují k místu, nikoli k subjektu, mnoho kritérií může být přesto převzato a uplatňováno prostřednictvím organizace pro řízení destinace, která je odpovědná za koordinovaný přístup k udržitelnému cestovnímu ruchu v rámci dané destinace. Existence takové organizace je hlavním požadavkem kritérií GSTC-D, jak je uvedeno v kritériu A1. Je třeba poznamenat, že taková organizace nemusí být nutně místní samosprávou nebo orgánem veřejného sektoru, která vyžaduje zapojení jak veřejného, tak soukromého sektoru.

Některá kritéria se týkají podniků. Může se jednat o jednotlivé podniky, ale také o jiné formy zařízení, provozů a podnikání. Mohou to být například muzea, festivaly, veřejné budovy a památky, nejen komerční podniky, jako jsou hotely nebo placené atrakce.

Ukazatele výkonnosti a cíle udržitelného rozvoje

Zde uvedené ukazatele výkonnosti mají sloužit jako vodítko při měření souladu s kritérii. Nemají být definitivním souborem nebo úplným souhrnem, ale mají poskytnout solidní vzorový soubor pro uživatele kritérií GSTC C-D při vytváření vlastních skupin ukazatelů. Ukazatele výkonnosti v podstatě poskytují navrhovaný seznam okolností, faktorů, důkazů a opatření, které je třeba v destinaci hledat při posuzování souladu s kritérii.

Uplatňování kritérií pomůže destinaci přispět k naplňování Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 a 17 cílů udržitelného rozvoje. U každého kritéria je uveden jeden nebo více ze 17 cílů udržitelného rozvoje, ke kterým se nejvíce vztahuje.

Jazyk a překlady

Oficiálním jazykem kritérií GSTC a souvisejícího systému je angličtina.

Překlady do jiných jazyků, které se objevují na webových stránkách organizace GSTC nebo jinde, slouží pro účely školení a zvyšování povědomí a nelze je používat v technických programech včetně certifikace a akreditace, s výjimkou případů, kdy je to výslovně stanoveno formální dohodou mezi organizací GSTC nebo jejím autorizovaným akreditačním orgánem a vlastníkem normy nebo certifikačním orgánem. V případě schváleného použití jiného jazyka než angličtiny se v případě pochybností o výkladu kritérií použije oficiální anglická verze.

Přechodné období

Přechodná období pro nahrazení kritérií GSTC pro destinace verze v1.0 za verzi v2.0 jsou založena na následujících funkcích:

- Pro účely stanovování zásad, školení a jakékoli jiné účely, které nesouvisí s certifikací, je třeba používat verzi v2.0 s okamžitou platností.
- Vlastníci standardů v dané destinaci nebo společenství, kteří jsou uznáni organizací GSTC, mají na přizpůsobení se nové verzi v2.0 lhůtu dvou let, a to do 31. prosince 2021. Je možné, že vlastníci budou chtít přizpůsobit své normy revizím dříve, musí tak ale učinit nejpozději do 30. června 2021, aby měli čas na případné nezbytné úpravy na základě přezkumu souladu těchto změn ze strany organizace GSTC.
- Certifikační orgány, které byly akreditovány k certifikaci destinací podle kritérií GSTC pro destinace v1.0, musí mít revidovanou verzi v2.0 plně integrovanou do certifikačního systému s doklady o jejím uplatňování v minulosti do dne 31. prosince 2021. Jejich běžné udržování akreditovaného statusu nesmí být během přechodného období zpožděno. Noví žadatelé o akreditaci po prosinci 2019 musí před

podáním žádosti o akreditaci zajistit, aby používali standard GSTC-D v2.0 nebo standard uznávaný organizací GSTC, který je ekvivalentní standardu v2.0.

Revize kritérií GSTC

Tato verze (v2.0) byla oficiálně přijata představenstvem jako konečná verze kritérií GSTC pro destinace (GSTC-D), a to od 6. prosince 2019.

Tato verze Kritérií GSTC pro destinace (v2.0) je 1. revizí od jejich formálního vydání v prosinci 2013.

Organizace GSTC provádí pravidelné přezkumy nejméně pět let po předchozí revizi, aby určila, zda je současná verze stále relevantní a zda a kdy by měl být zahájen proces formální revize. Příští taková revize se pravděpodobně uskuteční přibližně v prosinci 2024. Organizace GSTC uvítá jakékoli připomínky ke kritériím prostřednictvím sekce Kritéria na adrese www.gstcouncil.org. Pokud připomínky prokážou potřebu provést přezkum dříve než v prosinci 2024, může organizace GSTC provést přezkum k dřívějšímu datu.

Struktura kritérií

Kritéria se skládají ze čtyř oddílů, z nichž každý má dva nebo tři pododdíly, jak je uvedeno níže. Pořadí oddílů a pododdílů v žádném případě nevypovídá o relativní důležitosti jednotlivých témat.

ODDÍL A: Udržitelné řízení A(a) Struktura a rámec řízení A(b) Zapojení zúčastněných stran A(c) Řízení tlaku a změn	ODDÍL C: Kulturní udržitelnost C(a) Ochrana kulturního dědictví C(b) Návštěva kulturních památek
ODDÍL B: Socioekonomická udržitelnost B(a) Dosahování místních ekonomických přínosů B(b) Sociální blahobyt a dopady	ODDÍL D: Udržitelnost životního prostředí D(a) Zachování přírodního dědictví D(b) Hospodaření se zdroji D(c) Hospodaření s odpady a emisemi

KRITÉRIA GSTC PRO DESTINACE V2.0

Kritéria	Ukazatele	Cíle udržitelného rozvoje
ODDÍL A: Udržitelné řízení		
<u>A(a) Struktura a rámec řízení</u>		
<p>A1 Odpovědnost za řízení destinace</p> <p>Destinace má účinnou organizaci, oddělení, skupinu nebo výbor, jež jsou odpovědné za koordinovaný přístup k udržitelnému cestovnímu ruchu se zapojením soukromého sektoru, veřejného sektoru a občanské společnosti. Tato skupina má definované odpovědnosti, dohled a schopnost implementace pro oblast řízení socioekonomických, kulturních a environmentálních otázek. Skupina je dostatečně financována, spolupracuje s řadou subjektů při zajišťování řízení destinace, má přístup k dostatečnému počtu zaměstnanců (včetně pracovníků se zkušenostmi v oblasti udržitelnosti) a při své činnosti a transakcích se řídí zásadami udržitelnosti a transparentnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Doklady prokazující příslušné složení a odpovědnost skupiny. b. Finanční plán a rozpočet s uvedením současných a budoucích zdrojů financování. c. Doklady o vazbách a spolupráci s dalšími subjekty. d. Záznamy o stálých zaměstnancích a externích pracovnících s uvedením příslušných zkušeností. e. Směrnice a postupy řízení, které prokazují znalost a dodržování zásad udržitelnosti a transparentnost činností a uzavírání smluv. 	
<p>A2 Strategie řízení destinace a akční plán</p> <p>Destinace vytvořila a provádí víceletou strategii řízení destinace a akční plán, které jsou veřejně dostupné, odpovídají jejímu rozsahu, byly vypracovány za účasti zúčastněných stran a jsou založeny na zásadách udržitelnosti. Strategie zahrnuje identifikaci a hodnocení aktiv cestovního ruchu a zohledňuje socioekonomické, kulturní a environmentální otázky a rizika. Strategie se vztahuje k širší politice a opatřením v oblasti udržitelného rozvoje v destinaci a ovlivňuje je.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Zveřejněný dokument, v němž je uvedena aktuální strategie a opatření destinace. b. Strategie či plán jsou zřetelné a dostupné on-line. c. Doklady o konzultacích se zúčastněnými stranami, setkáních atd. při tvorbě plánu. d. Odkaz na zásady udržitelnosti a hodnocení aktiv, problémů a rizik obsažených ve strategii a akčním plánu. 	

	<p>e. Konkrétní odkazy ve strategii a akčním plánu na širší politiku udržitelného rozvoje (včetně plnění cílů udržitelného rozvoje) a naopak.</p>	
<p>A3 Sledování a podávání zpráv</p> <p>Destinace zavádí systém sledování a reakce na socioekonomické, kulturní a environmentální problémy a dopady vyplývající z cestovního ruchu. Opatření a výsledky jsou pravidelně sledovány, vyhodnocovány a zveřejňovány. Systém sledování podléhá pravidelné revizi.</p>	<p>a. Jsou stanoveny konkrétní kvantifikovatelné socioekonomické, kulturní a environmentální ukazatele a cíle.</p> <p>b. Měření na základě těchto ukazatelů, přičemž výsledky se zaznamenávají a zveřejňují nejméně jednou ročně.</p> <p>c. Písemné doklady o sledování a podávání zpráv o opatřeních a výsledcích.</p> <p>d. Předchozí revize systému sledování a harmonogram budoucích revizí.</p>	
<p><u>A(b) Zapojení zúčastněných stran</u></p>		
<p>A4 Zapojení podniků a normy udržitelnosti</p> <p>Destinace pravidelně informuje podniky související s cestovním ruchem o otázkách udržitelnosti a povzbuzuje a podporuje je v tom, aby jejich činnost byla udržitelnější. Destinace podporuje zavádění norem udržitelnosti a prosazuje uplatňování norem uznávaných organizací GSTC-I a akreditovaných certifikačních systémů GSTC-I pro podniky cestovního ruchu, pokud jsou k dispozici. Destinace zveřejňuje seznam podniků s certifikátem udržitelnosti.</p>	<p>a. Důkazy o pravidelném informování podniků souvisejících s cestovním ruchem o otázkách udržitelnosti (médiu, setkání, přímý dialog).</p> <p>b. Podpora udržitelnosti a poradenství pro podniky související s cestovním ruchem jsou dostupné a propagované.</p> <p>c. Počet a procento podniků certifikovaných podle norem udržitelnosti v cestovním ruchu (a zda jsou uznány či akreditovány organizací GSTC), s cíli pro širší dosah.</p> <p>d. Důkazy o propagaci certifikačních systémů.</p> <p>e. Aktualizovaný seznam certifikovaných podniků souvisejících s cestovním ruchem.</p>	

<p>A5 Zapojení obyvatel a zpětná vazba</p> <p>Destinace umožňuje a podporuje zapojení veřejnosti do udržitelného plánování a řízení destinace. Přání, obavy a spokojenost místních společenství s udržitelností cestovního ruchu a řízením destinace jsou pravidelně sledovány a zveřejňovány a v reakci na ně jsou přijímána opatření. Destinace disponuje systémem, který zlepšuje porozumění místních obyvatel možnostem a výzvám udržitelného cestovního ruchu a buduje schopnost společenství na ně reagovat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Doklady o podpoře a umožnění účasti veřejnosti na plánování a řízení destinace. b. Informace o typu a úrovni této účasti. c. Průzkumy mezi obyvateli a další systematické mechanismy zpětné vazby, které se týkají otázek cestovního ruchu. d. Doklady o opatřeních přijatých v reakci na zpětnou vazbu obyvatel. e. Program informování, vzdělávání a školení o cestovním ruchu poskytovaný obyvatelům. 	
<p>A6 Zapojení návštěvníků a zpětná vazba</p> <p>Destinace disponuje systémem, který sleduje spokojenost návštěvníků s kvalitou a udržitelností zážitků v destinaci a veřejně o ní informuje a v případě potřeby přijímá opatření, která na ni reagují. Návštěvníci jsou informováni o problémech udržitelnosti v destinaci a o tom, jakou roli mohou zastat při jejich řešení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Průzkumy mezi návštěvníky (a další mechanismy zpětné vazby) jsou prováděny a vykazovány. b. Průzkumy a zpětná vazba zahrnují reakce návštěvníků na otázky udržitelnosti. c. Důkazy o opatřeních přijatých v reakci na výsledky průzkumů a zpětné vazby návštěvníků. d. Příklady informací pro návštěvníky, které se týkají otázek udržitelnosti a způsobů, jak na ně reagovat. 	
<p>A7 Propagace a informace</p> <p>Propagační a informační materiály o destinaci pro návštěvníky jsou přesné, pokud jde o její výrobky, služby a tvrzení o udržitelnosti. Marketingová sdělení a další komunikace odrážejí hodnoty destinace a její přístup k udržitelnosti a zachází s místními společenstvími a přírodními a kulturními hodnotami s respektem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Aktuální informační a propagační materiály s odpovídajícím obsahem. b. Existuje proces kontroly přesnosti a vhodnosti propagačních a informačních materiálů destinace. c. Doklady o konzultacích s místními společenstvími a orgány zabývajícími se ochranou životního prostředí a kultury ohledně obsahu a poskytování komunikace. 	
<p><u>A(c) Řízení tlaku a změn</u></p>		

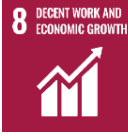

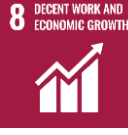

<p>A8 Řízení objemu návštěvníků a aktivit</p> <p>Destinace má systém řízení návštěvníků, který podléhá pravidelné revizi. Jsou přijímána opatření ke sledování a řízení objemu a aktivit návštěvníků a k jejich omezení nebo zvýšení podle potřeby v určitých časech a na určitých místech, přičemž se pracuje na vyvážení potřeb místní ekonomiky, společenství, kulturního dědictví a životního prostředí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Strategie řízení destinace a akční plán zohledňují sezonnost a rozložení návštěvnosti. b. Sleduje se kolísání návštěvnosti v průběhu roku, a to i v nejnavštěvovanějších lokalitách. c. Dopady objemu návštěvníků a aktivit se zjišťují na základě pozorování a zpětné vazby od místních obyvatel a zúčastněných stran. d. Přijatá opatření k řízení toků návštěvníků a jejich dopadů. e. Marketingová strategie a výběr cílových trhů zohledňují vzorce návštěvnosti, dopad aktivit a potřeby destinace. 	
<p>A9 Předpisy pro územní plánování a kontrolu rozvoje</p> <p>Destinace má směrnice pro územní plánování, předpisy nebo zásady, které kontrolují umístění a povahu rozvoje, vyžadují posouzení environmentálních, ekonomických a sociokulturních dopadů a integrují udržitelné využívání půdy, projektování, výstavbu a demolice. Předpisy se vztahují také na provoz, včetně pronájmu nemovitostí a koncesí pro účely cestovního ruchu. Směrnice, předpisy a zásady byly vytvořeny za účasti veřejnosti a hojně se o nich informuje a prosazuje se jejich dodržování.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Konkrétní zásady, regulace a směrnice, které řídí rozvoj, jsou zdokumentované a označené názvem a datem. b. Jsou stanoveny požadavky na hodnocení dopadů, které zahrnují environmentální, ekonomické a sociokulturní dopady, a to v dostatečném rozsahu, aby bylo možné řešit dlouhodobé problémy dané destinace. c. Konkrétní předpisy o pronájmu a provozu nemovitostí pro cestovní ruch s doklady o jejich uplatňování a vymáhání. d. Doklady o účasti veřejnosti na tvorbě zásad, předpisů a směrnic. e. Doklady o konzultacích s původními obyvateli nebo menšinovými etnickými skupinami a o jejich souhlasu v případě, že byl navržen rozvoj cestovního ruchu na jejich území nebo k němu došlo. f. Doklady o komunikaci a prosazování zásad, předpisů a směrnic ve fázi plánování, rozvoje a realizace. 	
<p>A10 Adaptace na změnu klimatu</p> <p>Destinace identifikuje rizika a příležitosti spojené se změnou klimatu. Při umísťování, navrhování, rozvoji a řízení zařízení cestovního ruchu se uplatňují strategie</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Strategie řízení destinace a akční plán identifikují a řeší problémy spojené s klimatem. 	

<p>adaptace na změnu klimatu. Obyvatelům, podnikům a návštěvníkům se poskytují informace o předpokládaných změnách klimatu, souvisejících rizicích a budoucích podmínkách.</p>	<ul style="list-style-type: none"> b. Předpisy, směrnice a územní plánování pro rozvoj a aktivity cestovního ruchu zohledňují důsledky změny klimatu. c. Bylo provedeno a zveřejněno hodnocení klimatických rizik zahrnující současná i budoucí rizika. d. Doklady o zohlednění dopadu na místní ekosystémy a jejich přínosu k adaptaci na změnu klimatu. e. Informace o změně klimatu, které byly zveřejněny. 	
<p>A11 Řízení rizik a krizových situací</p> <p>Destinace má plán snižování rizik, krizového řízení a reakce na mimořádné události, který je vhodný pro danou destinaci. O klíčových prvcích jsou informováni obyvatelé, návštěvníci i podniky. Jsou stanoveny postupy a zdroje pro provádění plánu a plán je pravidelně aktualizován.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Zdokumentovaný plán snižování rizik, krizového řízení a reakce na mimořádné události pro cestovní ruch v destinaci. b. Plán zohledňuje širokou škálu rizik, včetně přírodních katastrof, terorismu, ohrožení zdraví, vyčerpání zdrojů a dalších rizik aktuálních pro danou lokalitu. c. Stanovené komunikační postupy pro použití během mimořádné události a po ní. d. Program pro poskytování informací na daném místě a školení na téma řízení rizik a krizových situací. 	

ODDÍL B: Socioekonomická udržitelnost

B(a) Dosahování místních ekonomických přínosů

<p>B1 Měření ekonomického přínosu cestovního ruchu</p> <p>Přímý a nepřímý ekonomický přínos cestovního ruchu pro ekonomiku destinace se průběžně sleduje a zveřejňuje. Vhodná opatření mohou zahrnovat míru návštěvnosti, výdaje návštěvníků, zaměstnanost a investice a důkazy o rozdělení ekonomických zisků.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Program shromažďování ekonomických údajů. Výroční zprávy o přímém a nepřímém ekonomickém zisku z cestovního ruchu v destinaci. Údaje zahrnující řadu měřítek ekonomického dopadu (např. objem, výdaje, zaměstnanost, investice a rozložení ekonomického přínosu v destinaci). 	
<p>B2 Důstojná práce a kariérní příležitosti</p> <p>Destinace podporuje kariérní příležitosti a vzdělávání v oblasti cestovního ruchu. Podniky cestovního ruchu v destinaci se zavazují poskytovat všem rovné příležitosti pro zaměstnání v daném místě, školení a kariérní postup, bezpečné a chráněné pracovní prostředí a mzdu odpovídající životnímu minimu.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Poskytování příslušných programů či kurzů odborné přípravy pro získání dovedností, které jsou dostupné na místní úrovni. Prohlášení podniků cestovního ruchu o závazku poskytovat důstojnou práci a kariérní příležitosti. Příležitosti k odborné přípravě a zaměstnání, které jsou podporovány a využívány místními obyvateli, včetně žen, mladých lidí, menšin a osob se zdravotním postižením. Kanály pro kontrolu pracovních podmínek a přijímání či řešení stížností (např. zapojení odborů). 	
<p>B3 Podpora místních podnikatelů a obchodu „fair trade“</p> <p>Destinace podporuje udržení výdajů na cestovní ruch v místní ekonomice prostřednictvím podpory místních podniků, dodavatelských řetězců a udržitelných investic. Podporuje rozvoj a nákup místních udržitelných produktů založených na zásadách „fair trade“, které zohledňují přírodu a kulturu</p>	<ol style="list-style-type: none"> Poradenství, financování nebo jiná podpora – dostupné v destinaci pro malé a střední podniky související s cestovním ruchem. Pomoc s přístupem na trh pro místní malé a střední podniky související s cestovním ruchem. 	

<p>oblasti. Může se jednat o potraviny a nápoje, řemeslné výrobky, umělecká představení, zemědělské produkty atd.</p>	<p>c. Opatření na podporu a pomoc místním podnikům v cestovním ruchu při nákupu zboží a služeb v daném místě.</p> <p>d. Iniciativy na pomoc místním zemědělcům, řemeslníkům a výrobcům potravin při zapojení do hodnotového řetězce cestovního ruchu.</p> <p>e. Identifikace místních výrobků a řemesel, jejich propagace a nabídka k prodeji návštěvníkům v destinaci.</p>	
<p><u>B(b) Sociální blahobyt a dopady</u></p>		
<p>B4 Podpora společenství</p> <p>Destinace má systém, který podporuje podniky, návštěvníky a veřejnost, aby zodpovědně přispívali k iniciativám v oblasti udržitelnosti a rozvoje společenství, a umožňuje jim, aby tak činili.</p>	<p>a. Podpora místních komunitních iniciativ a iniciativ udržitelnosti ze strany místních podniků cestovního ruchu je podněcována a usnadňována.</p> <p>b. Existují systémy, které umožňují návštěvníkům podporovat místní komunitní iniciativy a iniciativy v oblasti udržitelnosti, a tyto systémy jsou propagovány.</p> <p>c. Dobrovolnictví a zapojení do společenství nepředstavuje vměšování nebo vykořisťování.</p>	
<p>B5 Prevence vykořisťování a diskriminace</p> <p>Destinace dodržuje mezinárodní normy v oblasti lidských práv. Má zákony, postupy a zavedený kodex chování pro prevenci a hlášení obchodování s lidmi, novodobého otroctví a komerčního či sexuálního vykořisťování nebo jakékoli jiné formy téhož, diskriminace a obtěžování kohokoli kýmkoli, zejména dětí, mladistvých, žen, LGBT a dalších menšin. Tyto zákony a zavedené postupy jsou veřejně sdělovány a prosazovány.</p>	<p>a. Odkaz (název, datum) na konkrétní zákony, které se v destinaci týkají lidských práv, vykořisťování, diskriminace a obtěžování.</p> <p>b. Doklady o komunikaci a prosazování výše uvedených zákonů a souvisejících osvědčených postupů (včetně podniků cestovního ruchu a návštěvníků).</p> <p>c. Pravidelně prováděná analýza rizik a dopadů v oblasti lidských práv, včetně obchodování s lidmi, moderního otroctví a dětské práce.</p> <p>d. Destinace a klíčové subjekty cestovního ruchu jsou signatáři Kodexu chování pro ochranu dětí před sexuálním vykořisťováním v cestovním ruchu.</p>	

<p>B6 Vlastnická a uživatelská práva</p> <p>Zákony a předpisy týkající se vlastnických práv a jejich nabývání jsou zdokumentovány a prosazovány. Jsou v souladu s komunitními a domorodými právy, zajišťují veřejné konzultace a nepovolují přesídlování bez předchozího svobodného a informovaného souhlasu a bez spravedlivé kompenzace. Zákony a předpisy rovněž chrání uživatelská práva a práva na přístup ke klíčovým zdrojům.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Odkaz (název, datum) na konkrétní zákony, které se v místě určení týkají vlastnických práv a akvizic a uživatelských práv a práv přístupu ke zdrojům. Odkaz na komunitní a domorodá práva, veřejné konzultace a přesídlení ve výše uvedených zákonech. Doklady o prosazování výše uvedených zákonů v souvislosti s rozvojem a činností cestovního ruchu. Doklady o konzultacích s komunitou, souhlasu a kompenzacích. 	
<p>B7 Bezpečnost a zabezpečení</p> <p>Destinace má systém sledování, prevence, veřejného hlášení a reakce na kriminalitu, bezpečnostní a zdravotní rizika, který reaguje na potřeby návštěvníků i obyvatel.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Bezpečnostní a zdravotní služby jsou v destinaci dobře zavedené a aktivní. Při poskytování bezpečnostních a zdravotních služeb se zjišťují a zohledňují potřeby návštěvníků. Zařízení cestovního ruchu se kontrolují z hlediska dodržování bezpečnostních a hygienických norem. 	
<p>B8 Přístup pro všechny</p> <p>Tam, kde je to možné, jsou místa, zařízení a služby, včetně těch, které mají přírodní a kulturní význam, přístupné všem, včetně osob se zdravotním postižením a dalších osob, jež mají specifické požadavky na usnadnění přístupu nebo jiné zvláštní potřeby. Pokud místa a zařízení nejsou bezprostředně přístupná, je přístup umožněn prostřednictvím návrhu a realizace řešení, která zohledňují jak celistvost místa, tak i přiměřené úpravy pro osoby s požadavky na usnadnění přístupu, jichž lze dosáhnout. O přístupnosti míst, zařízení a služeb se poskytují informace.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Existence veškerých předpisů a norem týkajících se usnadnění přístupnosti návštěvnických míst, zařízení a služeb. Důsledné uplatňování norem usnadnění přístupnosti ve veřejných zařízeních. Údaje o rozsahu a podílu přístupných míst pro návštěvníky a zařízení. Doklady o programech na zlepšení přístupu pro osoby s různými potřebami usnadnění přístupu. Informace o přístupnosti obsažené v komunikaci o destinaci jako celku. Údaje o přístupnosti klíčových míst obsažené v informacích pro návštěvníky. 	

ODDÍL C: Kulturní udržitelnost		
<u>C(a) Ochrana kulturního dědictví</u>		
<p>C1 Ochrana kulturních statků</p> <p>Destinace má politiku a systém hodnocení, obnovy a ochrany kulturních statků, včetně stavebního dědictví a kulturní krajiny.</p>	<p>a. Seznamy kulturních statků, včetně hodnocení a označení zranitelnosti.</p> <p>b. Program obnovy a zachování kulturních statků.</p> <p>c. Mechanismy pro využití příjmů z cestovního ruchu na podporu zachování kulturních statků.</p>	
<p>C2 Kulturní artefakty</p> <p>Destinace má zákony upravující řádný prodej, obchod, vystavování nebo darování historických a archeologických artefaktů. Tyto zákony se prosazují a jsou veřejně sdělovány, a to i podnikům cestovního ruchu a návštěvníkům.</p>	<p>a. Odkaz na příslušné zákony týkající se historických artefaktů v dané destinaci (název, datum).</p> <p>b. Doklady o seznámení podniků cestovního ruchu a návštěvníků s příslušnými zákony.</p> <p>c. Doklady o prosazování příslušných zákonů.</p>	
<p>C3 Nehmotné dědictví</p> <p>Destinace podporuje oslavu a ochranu nehmotného kulturního dědictví, včetně místních tradic, umění, hudby, jazyka, gastronomie a dalších aspektů místní identity a odlišnosti. Prezence, replikace a interpretace živé kultury a tradic jsou citlivé a ohleduplné, usilují o zapojení a přínos pro místní komunity a poskytují návštěvníkům autentický a nefalšovaný zážitek.</p>	<p>a. Identifikace a zařazení do seznamu nehmotného kulturního dědictví.</p> <p>b. Příklady oslav a zážitků návštěvníků s nehmotným kulturním dědictvím (akce, charakteristické produkty atd.).</p> <p>c. Doklady o zapojení místních a domorodých komunit do rozvoje a poskytování zážitků návštěvníkům na základě nehmotného kulturního dědictví.</p> <p>d. Zpětná vazba od návštěvníků a místních komunit ohledně poskytování zážitků z nehmotného kulturního dědictví.</p>	
<p>C4 Tradiční přístup</p> <p>Cílová destinace sleduje, chrání a v případě potřeby obnovuje nebo renovuje přístup místních komunit k přírodním a kulturním lokalitám.</p>	<p>a. Sledování dostupnosti přírodních a kulturních lokalit pro místní společenství.</p> <p>b. Doklady o spolupráci s místním společenstvím v oblasti tradičního přístupu.</p> <p>c. Konkrétní opatření na ochranu nebo obnovu přístupu místního obyvatelstva.</p>	

<p>C5 Duševní vlastnictví</p> <p>Destinace má systém, který přispívá k ochraně a zachování práv duševního vlastnictví společnosti a jednotlivců.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Odkaz na zákony duševního vlastnictví platné v destinaci (název, datum). b. Informování zúčastněných stran v cestovním ruchu o právech duševního vlastnictví. c. Doklad, že práva duševního vlastnictví jsou při rozvoji kulturních zážitků pro návštěvníky chráněna. 	
<p><u>C(b) Návštěva kulturních památek</u></p>		
<p>C6 Řízení návštěvníků kulturních památek</p> <p>Destinace má systém řízení návštěvníků kulturních památek a jejich okolí, který zohledňuje jejich charakteristiky, kapacitu a citlivost a snaží se optimalizovat tok návštěvníků a minimalizovat nepříznivé dopady. Pokyny pro chování návštěvníků citlivých kulturních památek a kulturních akcí jsou návštěvníkům, organizátorům zájezdů a průvodcům k dispozici před návštěvou a v době návštěvy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Sledování toků návštěvníků a dopadů na kulturní památky, přičemž výsledky se sdílejí v rámci celé destinace. b. Důkazy o opatřeních k řízení dopadů souvisejících s cestovním ruchem na kulturní památky nebo jejich okolí. c. Existence a distribuce zveřejněných pokynů pro chování návštěvníků na citlivých místech a kulturních akcích a pravidelné sledování jejich dodržování. d. Kodex praxe pro cestovní kanceláře a průvodce nebo jiné zapojení do řízení návštěvníků kulturních památek. e. Poskytování školení pro průvodce. 	
<p>C7 Výklad místa</p> <p>Jsou poskytovány přesné výkladové materiály, které informují návštěvníky o významu kulturních a přírodních aspektů navštěvovaných míst. Informace jsou kulturně vhodné, vypracované ve spolupráci s hostitelskou komunitou a jasně sdělené v jazycích relevantních pro návštěvníky a obyvatele.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Poskytování informačních výkladových materiálů na místě a ve formátech, které jsou přístupné před příjezdem. b. Doklad, že výkladový materiál byl dobře prozkoumán a je přesný. c. Výkladový materiál, který identifikuje význam, citlivost a choulostivost daných míst. d. Doklady o spolupráci hostitelské obce při přípravě relevantního výkladového materiálu. e. Výkladový materiál dostupný v příslušných jazycích. 	

ODDÍL D: Udržitelnost životního prostředí

D(a) Zachování přírodního dědictví

D1 Ochrana citlivého prostředí

Destinace má systém sledování, měření a reakce na dopady cestovního ruchu na přírodní prostředí, ochranu ekosystémů, biotopů a druhů a prevenci zavlékání a šíření invazních druhů.

- Seznam lokalit a přírodního dědictví s uvedením typu, stavu ochrany a zranitelnosti.
- Programy na ochranu biologické rozmanitosti a přírodního dědictví.
- Programy na likvidaci a kontrolu invazních druhů.
- Opatření k identifikaci, monitorování a zmírnění dopadů cestovního ruchu na biologickou rozmanitost a přírodní dědictví.
- Mechanismy pro využití příjmů z cestovního ruchu na podporu zachování přírodního bohatství.
- Komunikace s návštěvníky a podniky o omezení šíření cizích druhů.

D2 Řízení návštěvníků přírodních lokalit

Destinace má systém řízení návštěvníků přírodních lokalit a jejich okolí, který zohledňuje jejich charakteristiky, kapacitu a citlivost a snaží se optimalizovat tok návštěvníků a minimalizovat nepříznivé dopady. Pokyny pro chování návštěvníků citlivých lokalit jsou návštěvníkům, organizátorům zájezdů a průvodcům k dispozici před návštěvou a v době návštěvy.

- Sledování toků návštěvníků a dopadů na přírodní lokality, přičemž výsledky se sdílejí v rámci celé destinace.
- Důkazy o opatřeních k řízení a zmírňování dopadů souvisejících s cestovním ruchem na přírodní lokality nebo jejich okolí.
- Existence a distribuce zveřejněných pokynů pro chování návštěvníků na citlivých místech a pravidelné sledování jejich dodržování.
- Kodex praxe pro cestovní kanceláře a průvodce nebo jiné zapojení do řízení návštěvníků přírodních lokalit.
- Spolupráce s místními orgány ochrany přírody na identifikaci environmentálních rizik spojených s cestovním ruchem a opatření k jejich snížení.
- Poskytování školení pro průvodce.

D3 Soužití s volně žijícími živočichy

Destinace má systém, který zajišťuje dodržování místních, vnitrostátních a mezinárodních zákonů a norem pro soužití s volně žijícími živočichy. Soužití s volně žijícími živočichy jsou s ohledem na kumulativní

- Odkaz (název, datum) na mezinárodní, vnitrostátní a místní zákony, které se v destinaci vztahují na soužití s volně žijícími živočichy.

<p>dopady neinvazivní a zodpovědně řízená tak, aby nedocházelo k nepříznivým dopadům na dotyčné živočichy a na životaschopnost a chování populací ve volné přírodě.</p>	<ul style="list-style-type: none"> b. Schválení mezinárodních norem pro pozorování volně žijících živočichů jak mořských, tak suchozemských druhů. c. Distribuce pravidel pro soužití s volně žijícími živočichy, včetně pozorování, která odrážejí mezinárodní normy. d. Systém kontroly dodržování předpisů a pravidel v oblasti cestovního ruchu. e. Opatření ke sledování dobrých životních podmínek volně žijících zvířat a minimalizace rušení v místech, kde dochází k vzájemnému kontaktu. f. Poskytování informací návštěvníkům o škodlivých kontaktech s volně žijícími živočichy, jako je dotýkání se a krmení. 	
<p>D4 Zneužívání druhů a dobré životní podmínky zvířat</p> <p>Destinace má systém, který zajišťuje dodržování místních, vnitrostátních a mezinárodních zákonů a norem, jejichž cílem je zajistit dobré životní podmínky zvířat a ochranu druhů (zvířat, rostlin a všech živých organismů). To zahrnuje získávání nebo odchyt, obchod, vystavování a prodej druhů volně žijících živočichů a jejich výrobků. Žádný druh volně žijícího zvířete se neodchytává, nechová ani nedrží v zajetí, s výjimkou oprávněných a vhodně vybavených osob a pro řádně regulované činnosti. Chov všech volně žijících i domácích zvířat, péče o ně a zacházení s nimi splňují nejvyšší standardy dobrých životních podmínek zvířat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Odkaz (název, datum) na konkrétní mezinárodní, vnitrostátní a místní právní předpisy, normy a pokyny, které se v místě určení uplatňují v souvislosti s dobrými životními podmínkami zvířat a ochranou druhů. b. Upozornění na zákony, normy a pokyny určené podnikům cestovního ruchu a průvodcům. c. Systém kontroly podmínek chovu volně žijících a domácích zvířat v zajetí, včetně jejich držení a zacházení s nimi. d. Udělování licencí a kontrola kvalifikace pracovníků odpovědných za volně žijící zvířata v zajetí. e. Opatření na podporu Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy (CITES) v odvětví cestovního ruchu a zajištění jejího dodržování. f. Poskytování informací návštěvníkům o tom, jak se vyhnout obchodu s ohroženými druhy, např. při nákupu suvenýrů pocházejících z ohrožených druhů volně žijících živočichů oznámených organizacemi IUCN nebo CITES. g. Prosazování právních předpisů k zaručení toho, že jakákoli lovecká činnost je součástí vědecky podloženého, řádně řízeného a přísně prosazovaného přístupu k ochraně přírody. 	

D(b) Hospodaření se zdroji		
<p>D5 Úspora energie</p> <p>Destinace si klade za cíl snížit spotřebu energie, zvýšit účinnost jejího využívání a zvýšit využívání obnovitelných zdrojů energie. Destinace má systém, který podporuje podniky, aby měřily, sledovaly, snižovaly spotřebu a veřejně vykazovaly svůj podíl na plnění těchto cílů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Cíle v oblasti spotřeby energie jsou zveřejňovány a propagovány. b. Program na zvyšování energetické hospodárnosti – např. propagace a podpora zateplování. c. Investice do obnovitelných zdrojů energie a procentní podíl na celkové dodávce a spotřebě. d. Podpora a pobídky ke sledování a snižování spotřeby energie ze strany podniků. 	
<p>D6 Hospodaření s vodou</p> <p>Destinace podporuje podniky, aby měřily, sledovaly, zveřejňovaly a řídily spotřebu vody. Vodohospodářská rizika v destinaci jsou vyhodnocována a dokumentována. V případě vysokého rizika ohrožení vody se stanoví cíle ve vodohospodářství, které se aktivně sledují společně s podniky, aby se zajistilo, že využívání vody v cestovním ruchu nebude v rozporu s potřebami místních komunit a ekosystémů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Poskytování pokynů a podpory ke sledování a snižování spotřeby vody ze strany podniků. b. Program pravidelného vyhodnocování vodohospodářských rizik. c. Stanovení, zveřejnění a prosazování vodohospodářských cílů v případech, kdy bylo vodohospodářské riziko vyhodnoceno jako vysoké. d. Sledování a kontrola zdrojů a objemu vody využívané pro účely cestovního ruchu a jejího vlivu na místní komunity a ekosystémy. Podpora a kontrola dodržování cílů ze strany podniků cestovního ruchu. e. Informování návštěvníků o riziku ohrožení vody a minimalizaci spotřeby vody. 	
<p>D7 Kvalita vody</p> <p>Cílová destinace sleduje kvalitu vody pro pitné, rekreační a ekologické účely pomocí norem kvality. Výsledky sledování jsou veřejně přístupné a destinace má systém, který na problémy s kvalitou vody umožňuje včas reagovat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Program sledování kvality vody. b. Existence dat a zpráv o kvalitě vody. c. Sledování vody ke koupání s certifikací a identifikací míst, která dosahují stanovených norem. d. Důkazy o opatřeních ke zlepšení kvality vody. e. Informace pro návštěvníky o kvalitě místní pitné vody s cílem podpořit její používání jako alternativy k balené vodě. 	

<u>D(c) Hospodaření s odpady a emisemi</u>		
<p>D8 Odpadní vody</p> <p>Destinace má jasné a dodržované pokyny pro umístění, údržbu a testování vypouštění ze septiků a systémů čištění odpadních vod. Destinace zajišťuje, aby byly odpady řádně zpracovány a znovu bezpečně využity nebo vypuštěny bez nepříznivých dopadů na místní obyvatelstvo a životní prostředí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Písemné směrnice a předpisy o čištění odpadních vod. b. Systém prosazování směrnic mezi podniky. c. Sledování a testování vypouštěných odpadních vod. d. Provizorní udržitelné systémy čištění komunálních vod, které může využívat sektor cestovního ruchu, pokud je to proveditelné a vhodné. 	
<p>D9 Pevný odpad</p> <p>Destinace měří produkci odpadů, podává o ní zprávy a stanovuje cíle pro její snížení. Stará se o řádné zpracování pevného odpadu a odklon od skládkování, přičemž zajišťuje víceprúdový systém sběru a recyklace, který účinně třídí odpad podle druhu. Destinace podporuje podniky, aby předcházely vzniku pevných odpadů, snižovaly jejich množství, opětovně je využívaly a recyklovaly, a to včetně potravinového odpadu. Jsou přijímána opatření k odstranění nebo snížení množství jednorázových předmětů, zejména plastů. Veškerý zbytkový pevný odpad, který nelze znovu použít nebo recyklovat, je bezpečně a udržitelně likvidován.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Program sledování odpadů se zveřejňováním výsledků a cílů. b. Koordinovaná kampaň, poradenství a podpora podniků cestovního ruchu v oblasti nakládání s odpady, včetně potravinového odpadu. c. Kampaň za omezení a odstranění jednorázových předmětů, zejména plastů. d. Program nakládání s odpady pro veřejné úřady a zařízení. e. Zajištění systému sběru a recyklace s nejméně čtyřmi toky (tj. organický odpad, papír, kov, sklo a plast). f. Zajištění udržitelného systému likvidace zbytkového odpadu. g. Kampaň za eliminaci odhazování odpadků, a to i ze strany návštěvníků, a za udržování čistoty veřejných prostranství. h. Dostatečný počet košů na tříděný odpad. 	
<p>D10 Emise skleníkových plynů a zmírňování změny klimatu</p> <p>Destinace si stanovila cíle pro snížení emisí skleníkových plynů, provádí je a podává zprávy o zásadách a opatřeních na zmírnění dopadů změny klimatu. Podniky jsou podporovány v tom, aby měřily, sledovaly, snižovaly nebo minimalizovaly, veřejně vykazovaly a zmírňovaly emise skleníkových plynů ze všech aspektů své činnosti (včetně emisí ze strany dodavatelů a poskytovatelů služeb). Podporuje se kompenzace všech zbývajících emisí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Je zveřejněn procentní cíl snížení emisí do stanoveného data. b. Výroční zpráva o klimatu, včetně sledování a zmírňujících opatření. c. Podporovaná kampaň nebo jiné zapojení podniků cestovního ruchu do snižování a zmírňování emisí. d. Opatření ke snížení emisí z provozu veřejného sektoru. e. Informace pro podniky a návštěvníky o systémech kompenzace, které splňují uznávané normy. 	

<p>D11 Doprava s nízkým dopadem na životní prostředí</p> <p>Destinace si klade za cíl snížit emise z dopravy do destinace a v rámci destinace. Snaží se zvýšit využívání udržitelných vozidel s nízkými emisemi, veřejné dopravy a aktivní dopravy (např. pěší a cyklistické), aby se snížil podíl cestovního ruchu na znečištění ovzduší, dopravních zácpách a změně klimatu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Investice do udržitelnější dopravní infrastruktury, včetně veřejné dopravy a nízkoemisních vozidel. b. Propagace informací pro návštěvníky o alternativních možnostech dopravy do destinace a v rámci ní. c. Údaje o využívání alternativních způsobů dopravy ze strany návštěvníků. d. Zlepšení a propagace možností cyklistické a pěší dopravy. e. Upřednostnění trhů pro návštěvníky dostupných prostřednictvím krátkých a udržitelnějších možností dopravy. f. Veřejný sektor a podniky cestovního ruchu ve svém vlastním provozu upřednostňují dopravu s nízkým dopadem na životní prostředí. 	
<p>D12 Světelné a hlukové znečištění</p> <p>Destinace má směrnice a předpisy pro minimalizaci světelného a hlukového znečištění. Destinace podporuje podniky, aby tyto směrnice a předpisy dodržovaly.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Směrnice o světelném a hlukovém znečištění jsou v podnicích cestovního ruchu vypracovány a propagovány. b. Identifikace a sledování potenciálních zdrojů hlukového a světelného znečištění v souvislosti s cestovním ruchem. c. Mechanismy umožňující obyvatelům hlásit hlukové a světelné znečištění a přijímat následná opatření. 	